

політичною. І негативних прикладів цього в сучасній історії, на жаль, дуже багато.

Список використаних джерел

1. Центральний державний архів громадських організацій України. Ф.1, оп.6, спр.97, арк.41.
2. Діяльність Нарком освіти УСРР за 1924-25 рік. Харків : Держ. Вид-во України, 1926. 163 с.
3. Стенографічний звіт 7-го з'їзду Рад Київщини: 23-28 квітня 1925 р. Київ, 1925.
4. Отчет Одесского городского совета 8-го созыва. Одесса, 1926. 13 с.

Валерій БІЛЕНКО

доцент кафедри загальноправових
дисциплін Дніпропетровського
державного університету внутрішніх
справ, кандидат юридичних наук

ШЛЯХИ МІНІМІЗАЦІЇ КОРУПЦІЇ У ВОЄННИЙ І ПОСТВОЄННИЙ ПЕРІОДИ

У сучасних умовах військової агресії завдання мінімізації корупції має стати основним напрямом політики держави та здійснення державного управління.

Однак розв'язання проблем корупції не може відбутися без якісного антикорупційного законодавства та дієвих механізмів втілення у життя його положень. Тому з'ясування сучасного стану проблем законодавчого регулювання протидії корупції, виявлення позитивних та негативних його сторін є актуальним питанням, що потребує свого вирішення.

Проблеми правового регулювання протидії корупції в Україні вивчали представники різних галузей юридичної науки, зокрема, варто звернути увагу на роботи таких вчених, як О. Бусол, Н. Задираки, М. Мельник, Д. Йосифович, Л. Наливайко, Є. Невмержицький, К. Ростовська, С. Рогульський, С. Серьогін, Ф. Шульженко та ін. Отримані цими та іншими вченими наукові здобутки мають важливе теоретичне і практичне значення у сфері протидії корупції. Водночас у сучасних умовах військової агресії та тих негативних факторів, із якими зіткнулася наша держава, постає необхідність пошуку нових шляхів удосконалення антикорупційного законодавства.

Одним зі шляхів мінімізації корупції є відновлення процедури подання електронних декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави, та фінансового контролю за їхньою діяльністю. Так, Законами України «Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування державної служби та місцевого самоврядування у період дії воєнного стану» та «Про

внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» щодо особливостей застосування законодавства у сфері запобігання корупції в умовах воєнного стану» було внесено зміни до процедури подання електронних декларацій з урахуванням дії в Україні воєнного стану. З іншого боку, потреба в ефективних заходах протидії корупції та виконання вимог Європейської комісії щодо набуття Україною статусу члена Європейського Союзу потребують відновлення процедур подання електронних декларацій державними службовцями та службовцями органів місцевого самоврядування.

Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» щодо упорядкування окремих питань захисту викривачів» від 01.06.2021 [7] були внесені відповідні зміни в антикорупційне законодавство з метою запровадження Єдиного порталу повідомлень про корупцію. Водночас поверхневий аналіз нових положень Закону України «Про запобігання корупції» у частині розгляду повідомлень про корупцію вже створює низку неврегульованих ситуацій, що без відповідного роз'яснення НАЗК може загострити правову проблематику [3; 5].

В умовах воєнного стану потребують перегляду окремі положення антикорупційного законодавства. По-перше, це стосується обмежень щодо суміщення з іншими видами діяльності певної категорії осіб, котра пов'язана з мобілізацією; роз'яснень оціночних понять, що містяться у Законі України «Про запобігання корупції», а саме: «гостинність», «подарунки, які відповідають загально визнаним уявленням про гостинність», «суддівська практика зі спорту та інструкторська практика зі спорту». По-друге, необхідно удосконалити правове регулювання відповідальності за незаконні дії щодо гуманітарної допомоги. У цілому в державі слід створити прозору систему стосовно отримання гуманітарної допомоги та коштів, їх використання. Вказана система також має містити відкриту платформу, що дозволить здійснювати контроль за використанням гуманітарної допомоги та витрачених коштів. У зв'язку з цим питання цифровізації, створення антикорупційних електронних платформ та систем має стати подальшим напрямом удосконалення державної антикорупційної політики та законодавства у цій сфері.

Тому цілком слушними вбачаються заходи Проекту Плану відновлення України щодо: запровадження єдиної системи збору, обробки та оприлюднення статистичної інформації про виявлення корупційних та пов'язаних із корупцією правопорушень, здійснення щодо них проваджень, розшук та повернення активів, одержаних від корупційних та інших злочинів; створення єдиної онлайн-системи для збору, обробки та оприлюднення статистичної інформації про виявлення корупційних та пов'язаних із корупцією правопорушень, здійснення щодо них проваджень, розшук та повернення активів, одержаних від корупційних та інших злочинів [8].

Як зазначають фахівці, пріоритетом сьогодення є розробка проєктів, необхідних реформ для удосконалення та пристосування системи органів державної влади до корупційних викликів, пов'язаних із поствоєнною

розбудовою. Отже, для реалізації вищезазначених завдань у поствоєнний період органам державної влади та інституціям, що реалізують антикорупційну політику, насамперед необхідно забезпечити виконання певних заходів (деякі з них необхідно закріпити у правових нормах), як-от: завершення впровадження застосування новітніх технологій електронного урядування з огляду на досвід розвинутих зарубіжних країн та за рахунок фінансування з фондів ЄС; мінімізація розподільчих та дозвільних функцій; зменшення розміру державного апарату та встановлення обмежень щодо заробітної плати; підвищення професіоналізму посадових осіб; впровадження перевірки державних службовців на поліграфі; розробка дієвих механізмів контролю з боку громадських організацій, що користуються високою довірою громадян; публікація на прозорій основі звітів про розподіл фінансової допомоги щодо відбудови України за галузями та регіонами, територіальними громадами [9].

Отже, аналіз стану досліджуваної проблеми дозволяє визначити шляхи мінімізації корупції у воєнний і поствоєнний періоди: відновлення процедури подання електронних декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави, та фінансового контролю за їхньою діяльністю; удосконалення відповідальності за незаконні дії щодо гуманітарної допомоги, завершення впровадження застосування новітніх технологій електронного урядування.

Список використаних джерел

1. Антикорупційна стратегія на 2021-2025 роки. 55 с. URL : <https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2022/08/Antykoruptsiyna-strategiya-na-2021-2025-rr.pdf>.
2. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.
3. Щодо особливостей перевірки повідомлень про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» : роз'яснення Національного агентства з питань запобігання корупції від 14.07.2020 № 7. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr007884-20#Text>.
4. Щодо забезпечення права викривача на конфіденційність та анонімність : роз'яснення Національного агентства з питань запобігання корупції від 24.02.2021 № 4. URL : <https://wiki.nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2021/03/Rozyasnennya-4-vid-24.02.21.pdf>.
5. Стрільців О. М. Недоліки антикорупційного законодавства в частині розгляду повідомлень про корупцію. *Юридичний електронний журнал*. 2022. № 9. URL : http://lsej.org.ua/9_2022/90.pdf.
6. Шимон О. М. Обмеження та заборони як засоби запобігання адміністративним правопорушенням, пов'язаним з корупцією, у діяльності державних службовців : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2020. 201 с.
7. Про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» щодо упорядкування окремих питань захисту викривачів : Закон України від 01.06.2021. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1502-20#Text>.
8. Проект Плану відновлення України. Матеріали робочої групи «Антикорупційна політика». 2022. 33 с. URL : <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/recoveryrada/ua/anti-corruption-policy.pdf>.
9. Боголепова А., Ковтун О. Актуальні проблеми подолання корупції в умовах війни у поствоєнний період. *Літопис Волині. Всеукраїнський науковий часопис*. 2022. Чис. 27. URL : <http://litopys.volyn.ua/index.php/litopys/article/view/395/334>.